

Rapport om dataanvendelse hos landmænd. Projekt: 5863	Ansvarlig	CRA
	Oprettet	04-12-2014
	Side	1 af 27

Indledning

Nedenstående notat er udarbejdet på baggrund af interview af 4 landmænd foretaget af jordbrugsteknolog Ester Bjerregaard.

Det har været hensigten at afdække behovet og mulighederne for anvendelse af forskellige data i landbruget. Interviewene er foretaget uden hensyntagen til hvilke muligheder der findes for datahåndtering på nuværende, er under udvikling eller burde udvikles i fremtidige projekter.

I en efterbehandling af interviews er anført mulige scenarier i de enkelte situationer, således at de grupperes efter de produkter, der kan hjælpe til en løsning.

Vedlagt er også Ester Bjerregaards oprindelige rapport om dataanvendelse hos landmænd.

Konklusion

At drive moderne landbrug kræver et højt informations niveau. Det er vigtigt at specifik viden er let tilgængelig for landmanden. Det gøres bedst via de centrale databaser og bruger orienteret hjemmesider. Derfor er sammenhængen mellem de forskellige databaser meget vigtig.

Det er vigtigt at fremtidige programmer og videns databaser er intuitive og enkle at benytte. Samtidig har rådgivningen en forpligtigelse til at dygtiggøre landmændene i brugen af de forskellige værktøjer. Det er sandsynligt at nyttig viden går tabt på grund af mangelfuld indsigt i de udviklede værktøjer.

Svineavl	Løsning
• De laver selv e-kontrol af egen interesse for at styre produktionen • Ekstern (mineralleverandør) laver foderplaner • Slagteriafregninger bruges til at optimere ud fra. Bruges til at lave e-kontrol. Der laves statistik på alt. • Foderanlæg: måler/vejer hvor meget foder der bruges • Får lavet en mineralblanding hos Vilomix, som så laver foderplan, som evt. justeres i samråd med rådgiver. Nogle gange kommer dyrlægen med forslag, og så vender Flemming det dernæst med Vilomix. • Køber soya. Har en mængde korn selv (hjemmedyrket) + køber korn. • Foderanlæg: "tæller" hvor meget foder der bruges. Det kan udprintes og skal manuelt indtastes i e-kontrol. • Slagteriafregninger får de via mail. De får slagteoplysninger på: • Enkeltdyrsniveau, Slagtevægt, Kød %, Udbetaling pr. kg • Disse fire punkter skrives på et whiteboard på hver ejendom, så alle kan følge med. Det er de startet med at gøre for 2-3 måneder siden. • For ca. 3 år siden begyndte de at veje grisene systematisk, og det prioriteres meget højt! For "der er penge i det" for di det gør at de har fået begrænset spredningen på grisenes vægt ved slagting. Endda i høstperioden får de grisene vejjet. Så ordner de vejningen om formiddagen, og "så må marken altså lige vente". • Data fra slagteriafregningen bruges til at lave statistik. På Danish Crowns ejerside findes der forskellige versioner af statistik. De bruger: "Afregningspris pr. hovednr." • Via statistikken vises det at de kun har et gennemsnitligt fradrag på 7 øre/kg. Landsgennemsnittet for fradrag ligger på omkring 25 øre/kg. • Der udarbejdes kalkuler: markplan og et teknisk budget for slagtesvinene. Disse to ligger til grund for det økonomiske budget. • I slutningen af hvert kvartal laves der lagerstatus på foder- og kornbeholdning (brovægt minus foderanlæg) samt en status på antal grise. • Der laves e-kontrol på slagtesvin. Det er blevet nemmere at lave: det er lettere at skaffe data og der skal ikke tastes så meget. Med e-kontrol er det let at holde styr på ind/ud/død for grisene samt på foderforbrug. Engang lavede de selv e-kontrol, men nu hvor det er blevet større får de hjælp af rådgiver. Det laves på deres egen computer. Med slagtesvin er der knap så mange registreringer end i en produktion med moderdyr. Nu kan slagtedata downloades, så er man fri for at taste ind selv. • Når de har en død gris noteres dens vægt, alder (dato) og årsag. Den døde gris bidrager til tilvæksten, men ikke til indtjeningen. Sammen med dyrlægen kigger de årsagerne igennem. Dyrlægen kommer en gang om måneden. • E-rapporter (er ikke lovpligtige): viser de faktuelle tal for tilvækst og foderforbrug (hver 3. måned). Historiske tal bruges til at underbygge budgetkontrol. Det kan banken fx godt lide. • Flemming savner at kunne registrere tingene direkte på telefonen i stalden. Fx • Medicinforbrug: specifik opgørelse • Taste døde grise, i stedet for som de gør nu: de tager et billede af den døde gris og skal så på et senere tidspunkt huske at registrere det. • Hvis man kan registrere direkte (i stalden), så er det hele tiden opdateret i Bedriftsløsningen.	Med svineproduktion programmerne fra DLBR Svine IT og Agrosoft er der gode muligheder for at optimerer på bedriften. Begge programmer overfører nøgleværdier fra slagterier, så indtastning af de mange slagtedata undgås. Anvendes programmerne dagligt kan landmanden samtidig indberette til det obligatoriske medicinregnskab. På begge programmer kan man med fordel anvende håndterminaler, så indberetningen foretages direkte fra staldgangen. Der arbejdes med registrering af elektroniske øremærker for at lette indtastningerne. Begge programmer kan i dag arbejde med flere af udbydere af foderanlæg der er på det danske marked. DLBR Svine IT og Agrosoft udvikles nu begge i samme softwarehus.

Kvægbrug	Løsning
• En privat rådgiver laver foderplaner og produktionsbudgetter. • Der udtages ensilageprøver, hvor analyseresultaterne bruges til at lave en foderplan. • Foderplan og mejerifregning bruges til at lave EFK (endagsfoderkontrol). • Han henter udskrift fra ydelseskontrol (i Dyreregistrering) når han får en sms om at beregningen er gennemført. • Dyreregistrering bruges til registreringer. DeLaval-robotprogrammet arbejder sammen med Dyreregistrering (opdaterer en gang dagligt). Han bruger primært DeLaval-programmet, da det altid "kører" på computeren på kontoret i stalden. • Data ang. mælkemængde og kvote kan hentes via Dyreregistrering eller landmand.dk, men det bruger han meget sjældent. Engang fik man brev fra Mælkeudvalget. • Rådgiver laver prognose. Men Niels synes egentlig at det er bedre at bondemanden laver det selv. Han udarbejder prognosen i samarbejde med rådgiveren. • Oplysninger der skal bruges til EFK sendes til rådgiver. • Alle hændelser der skal registreres bliver både noteret i CHR-bogen (det gamle "hæfte"/registreringsblok) og derefter i Dyreregistrering. Niels kan godt lide at have det på skrift også. Han kan godt lide den kronologiske oversigt han kan have ved at anvende CHR-bogen. • Kalender fra Viking: Niels synes det er noget EDB-lort der sendes ud.. "Kalenderen (til at hænge op på væggen, red.) er 10 gange bedre!". Fx i forhold til reproduktion: DeLaval-programmet skal opdateres fra Dyreregistrering, og det er nogle gange noget bøvl. • I insemineringsbogen har Niels kørerne til at stå i kælvningsrækkefølge i stedet for at stå i nummerrækkefølge, som langt de fleste anvender. Han mener at det giver et bedre overblik. • Han bruger ikke kælvningslisten fra Dyreregistrering, men den fra DeLaval, fordi DeLaval-programmet er åbnet på computeren i forvejen. Hvis han skal finde listen i Dyreregistrering skal han først til at logge ind, finde listen og bestille den osv.. • Dyreregistrering: for 1 års tid siden blev det opdateret. Før det var det meget (!) langsomt! Nu er det okay. Men der kan stadig være lang ventetid når man bestiller udskrifter (der står "Behandles" indtil udskriften er klar). • I det nye DMS Dyreregistrering kan man ikke selv designe udskrifter! ØV! - eller kan man??? • Han bruger Repro-udskrifter fra Dyreregistrering. Se billede 5-6. Men hvem kan ændre startinseminering fra 40 dage til 50 dage, som er hans anvendte strategi for besætningen? (40 dage er bare en standard). • Dyreregistrering (det gamle) • Fodringskonsulent laver foderplaner 2-4 gange årligt (kørerne får det de kan æde) (foderplanen har de mest fordi de skal have noget at vise ved økologikontrol). De laver ikke EFK (Endags FoderKontrol som fx kan laves månedligt) • Ydelseskontrol (de har ikke mælkemåler på deres malkemaskiner) • Dyreregistrering bruges til registreringer af indgang (fx kælvning), afgang (fx Daka og slagt) og gold dato. • Oplysninger fra ydelseskontrol bruges til at holde øje med celletal og mælkemængde på enkeltdyrsniveau for at hjælpe med i vurderingen af hvilke køer der skal udsættes. • Kvotestørrelse og kvoteudnyttelse har de aldrig haft problemer med. • Sidst lå de vist på 98 %, og det er lige tilpas, så de ønsker ikke at sælge noget kvote. • Oplysninger omkring hvilke dyr der kan drægtighedsundersøges findes på lister som bestilles i det gamle Dyreregistrering. De har ikke taget det nye DMS Dyreregistrering i brug endnu. Ejer tænker: "Er det nu også nødvendigt at lære det?!" Det tager lidt længere tid at lære nye ting når man er over 60 år. Og man glemmer det hurtigt hvis man ikke bruger det så ofte. Fx hvis man skal bruge det hver anden måned, så glemmer man det fra gang til gang. • Slagterifregningen kommer på papir, men nogle gange trækkes den på nettet. Oplysninger fra slagterifregninger bruges fx når der er uregelmæssigheder observeret på flere dyr, og de så ønsker at handle på det. Så taler de fx med dyrlægen eller taler om det når de er til staldskole. • Dyrlægen ordner registrering af medicinforbruget. De indtaster ikke	Ved udgangen af 2015 lukker dyreregistrering. Det herefter vil størstedelen af de professionelle kvægbrug anvende DMS Dyreregistrering. VFL anbefaler at brugerne køber Plus pakken, der ud over funktionaliteten i det gamle dyreregistrering indeholder "Kvægnøglen" og Kritiske målepunkter. Med Premium pakken får man et værktøj der foruden de daglige registreringer også kan udarbejde foderplaner, prognoser og budgetter. Premium er særdeles velegnet til et tæt samarbejde med en rådgiver, da der anvendes samme data/database. Største delen af de ønsker der udtrykkes i interviewene kan DMS dyreregistrering udføre. Det kræver dog at man anvender rette version af DMS samt at der arbejdes med programmet. For de fleste vil et kursus være nødvendig for at opnå tilstrækkelig udbytte af programmet. Programmet arbejder sammen med de fleste mejerier, og kan således uden problemer arbejde med data fra ydelseskontrol. Det kniber mere med samarbejdet med de forskellige maskinleverandører. Her arbejdes der på at udbygge samarbejdet, således at man i fremtiden kan overføre data fra fodervogne til DMS. VFL har også til hensigt at udbygge samarbejdet med malkemaskineproducenterne.

noget selv, da de som økologer ikke selv må behandle. De har ikke syge kalve der skal behandles – dem måtte de ellers godt behandle selv.

- *Kvalitetsnormer (for mælk til mejeriet) står på et lille skilt som hænger på væggen i kontoret i stalden. Se billede 12.*
- *Dyr på græs: det skrives på et stykke papir. Det skal kunne fremvises som dokumentation hvis der kommer øko-kontrol.*

Planteavl	Løsning
• <i>De laver selv logbog</i> • <i>Konsulent laver markplan</i> • <i>Der laves en gødningsplan (af konsulent).</i> • <i>Sprøjtning/plantebeskyttelse (indberettes).</i> • <i>De SKAL indberette sprøjtejournal (indberetter det lovpligtige). "Det kan vi ikke bruge til noget, men det skal vi jo gøre!". I markplanen findes alle oplysninger som skal bruges i marken: fx mængden af såsæd pr. ha., div. datoer, gødningsmængde, hvilket sprøjtemiddel osv.</i> • <i>Har MarkOnline på iPad, men har ikke rigtigt kunnet få det til at fungere.</i> • <i>Mejetærsker: vand % og udbytte måles på markniveau</i> • <i>Der er et sprøjtemiddel der næsten hedder det samme men i 4 "udgaver". En udgave må fx bruges til byg, en anden til hvede osv. Det er besværligt. Men der kommer heldigvis en advarsel når det indtastes.</i> • <i>Maskinstationens vogne har udbyttmåler som giver data om udbytte i marken. Resten af data ang. foder laves via manuel opmåling.</i> • <i>Markplanen laves <u>sammen</u> med rådgiver, men kan godt justeres. Et par gange om foråret kommer rådgiveren på besøg på gården og de kigger i marken sammen: skal der gøres noget?, eller er det godt nok det der ER gjort?</i> • <i>De bruger Mark Mobile på pc og smartphone. Det fungerer rimelig fornuftigt. De henter data fra Mark Online – det er lidt tungt uden 3G/4G. De har Mark Mobile med i traktoren -> så registrerer de efterhånden som opgaverne er udført - > "det er skide smart at det er online" (så rådgiveren kan 'se med'). Efter at Mark Mobile er kommet fungerer det. Før, da de havde en PDA, var synkroniseringen noget bøvl!</i> • <i>De har ikke GPS i deres traktor/mejetærsker. Men de har en hjælpe-GPS (GPS-guide) (Sporhund). En fra erfa-gruppen har en GPS-funktion på iPad som også kan lave tidsregistrering.</i> • <i>Det er landmandens eget ansvar (lovpligtigt) (+ Krydsoverensstemmelse) at tjekke Middeldatabasen (over godkendte sprøjtemidler). Man kan udskrive en positivliste over godkendte midler. Man skal også huske at tjekke evt. udløbet batchnummer. Kerp er fx et godt middel (godkendt?), men der findes intet alternativ. Så de har fået dispensation (?).</i> • <i>Brovægt: de brovejer hvor meget marken producerer samt det (korn) der indkøbes. Det noteres på papirsedler og skal tastes ind i Excel-regneark. I høst skal det gøres hver dag, for at sikre at data ikke forsvinder.</i> • <i>Markplanen laves af konsulent og i dén står mængden af såsæd pr. ha. Hun har aldrig set eller hørt om Afrødenyt.</i> • <i>Logbog for marken: konsulenten laver markplanen. De skal selv notere gylledato – det ordner Ingrid, for hun fører dagbog.</i> • <i>Høstudbytte: kornet "sælges" til foderstoffirma og de "bytter" med kraftfoder.</i> • <i>Plansilo: konsulenten måler op og udtager prøver til analyse.</i>	Med Mark Online Basic vil de fleste opgaver i forbindelse med et planteavlsbrug kunne løses. Alle data ligger i Dansk Markdatabase, hvilket gør at både landmand og konsulent har tilgang til data. Det giver en unik mulighed for sparing omkring dyrkningsplan mm. Det betyder som oftest at gødningsplan og sprøjteplan udarbejdes af konsulent. Herefter udføres den daglige registrering i vækstsæson af landmanden, inden indberetning af gødning og planteværn overføres af konsulenten. Registreringen i marken kan foretages via Mark Online eller en mobiløsning. I enkelte områder kan der være problemer med data nettet, hvilket forventes udbedret ganske snart. Anvendes programmet optimalt er det muligt at opnå stor sikkerhed i indberetningerne samtidig med at der opnås en effektiv arbejdsgang. Ved indberetning af udbytter er det endvidere muligt at udlæse de økonomiske nøgletal. I den senere tid er det blevet almindeligt at mejetærsker og finsnitter har udbyttmåler monteret. Udbytter målt i grovfoder kan via fællesmodul i DMS/Mark Online konverteres således at der kan registreres antal FEN på de enkelte marker/slet. De er dog kun John Deere der på nuværende kan tilbyde muligheden for automatisk dataoverførsel mellem maskine og PC. Der er på nuværende ikke muligt at overføre data fra brovægt til markstyringsprogram. I Mark Online kan man via Pesticidkontrol sikre at der ikke anvendes forkert planteværn på bedriften. Når sprøjteplan indtastes kontrolleres midlerne i Middeldatabasen. Findes der fejl får brugeren en advarsel. Pesticidkontrollen udvikles løbende i takt med at der kommer nye regler. I middeldatabasen kan man løbende lave opslag for at se om de planteværnsmidler der opbevares på bedriften er lovlige. Med KemiTjek er det muligt via stregkoder at lave et tilsvarende opslag i middeldatabasen. Om kort tid vil Mark Online inkludere lagerstyring på Planteværn. Herefter vil det være muligt for konsulent og landmand at se hvad der er på lager. Samtidig vil det være muligt at se hvilke midler der snart mister deres godkendelse. Det kræver uddannelse og motivation for at få rigtig udnyttelse af moderne markprogrammer, men det er mit klare indtryk at VFL og flere af vores konkurrenter kan indfri de fleste forventninger. Dataudveksling mellem maskinoperatører og markstyringsprogrammerne er dog langt fra udbygget tilfredsstillende. Der er dog søsat projekter for at opnå fælles snitflader og dermed øget tilgængelighed af data fra samarbejdspartnere.

Økonomi	Løsning
- Hvem konterer bilag: Det gør en kontorassistent hos landboforeningen. - Hvem konterer bilag: Det gør regnskabskontoret. - Hvem konterer bilagene: De afleverer bilag til LMO, som taster dem ind i Ø90. De downloader selv en oversigt fra netbank (i PDF), som sendes pr. mail til LMO. De har selv adgang til Ø90 derhjemme, og kan gå ind og kigge. - Hvem konterer bilag: Det gør Ingrid. Det sendes til LMO i papirform. - Netbank - Budget (laves af LMO og gives til banken)	For alle 4 landmænd er det gældende at de ikke anvender Ø90 eller tilsvarende bogføringsprogram. På nuværende tidspunkt kan de alle anvende et bogføringsprogram, og således selv konterer, udskrive faktura, foretage budgetopfølgning mm. Efter introduktionen af Summax er det muligt at skabe et tæt samarbejde med regnskabskontoret. Det gøres med klare aftaler omkring fordelingen af arbejdet i forbindelse med bogføring mm. Om kort tid har VFL en ny brugerflade på bogføringsprogrammet. Det vil formentlig gøre det endnu mere interessant for landmænd selv at bogføre bilagene.

Viden, Information & kommunikation	Løsning
<i>Ole læser Afgrødenyt, er med i erfa-grupper og bruger planteavls-konsulent.</i> <i>Foderpriser tjekkes løbende af Ole selv. Det er en løbende proces. Han får hver dag opdateringer på sms (om morgenen).</i> <i>Klima: kan måske gemme data, men bruger det ikke</i> <i>Ole sørger for at tilmelde til slagtning. Det ordnes over nettet. De ansatte sørger for at tilmelde til Daka. Det ordnes via telefonen.</i> <i>Tilmelding til både slagtning og Daka gør Niels selv og det ordnes over telefonen. Tilmelding til slagtt kan dog godt gøres over nettet, men "telefonen er hurtigere, for den er jo ved hånden alligevel".</i> <i>Men fx kan jeg ikke altid huske hvem jeg har lavet foderkontrakt med. Oplysningerne ligger på kontoret, men hvis han ikke lige er i nærheden af kontoret kan han blive nødt til at ringe og spørge: "Er det hos dig jeg har en kontrakt?"</i> <i>Annelise tilmelder til slagtning. Personen som fjerner den døde gris tilmelder selv til Daka. Det gøres enten via telefon eller via hjemmesiden.</i> <i>De abonnerer på avlerbreve. Fx har der i år været en længere vækstsæson for hvede -> så er der behov for en ekstra gang svampebekæmpelse. Det er tydeligt at mærke at afsenderen af disse avlerbreve har fingeren på pulsen.</i> <i>Hos Djurslands Landboforening abonnerer de på nyheder på afgrøde-niveau. Kommer hver torsdag.</i> <i>De er med i FRDK (Foreningen for Reduceret jordbehandling i Danmark) (pløjefri dyrkning, red.) som udsender nyhedsbreve 2-3 gange pr. måned. De er også med i en FRDK-erfa-gruppe i Østjylland (+ en konsulent). De er 5-7 landmænd som mødes fra marts-juni og igen september-oktober, hver 2.-3. uge, hvor de taler om det der er højaktuelt.</i> <i>Landbrugsinfo.dk -> Min side: Viking, Daka, slagtt og vejret</i> <i>Modtager Landsbladet, Effektiv Landbrug og magasinet Kvæg</i> <i>Spørgsmål som fx: Hvornår skal kalvene på græs? (det ændrer sig fra år til år pga. vejret og evt. tilhørende dispensation) og Hvor længe skal kalvene have sutter? Disse svar kan findes på okologi.dk (som de bruger). Spørgsmålene dukkede op i forbindelse med en øko-kontrol.</i> <i>Landmand.dk bruges for det meste bare af nysgerrighed, ikke for at lede efter noget specifikt.</i> <i>De tilmelder til slagtning, Daka, osv.: via Min side (Landmand.dk)</i> <i>Øko-reglerne kunne være mere enkle, i stedet for lange forklaringer. Det ville være rart med en lettere tilgang til reglerne.</i> <i>Mejeri-siden (på Min side) er meget god. Man kan nemt gå ind på siden og se celletal og mælkemængde. Det er let at overskue. Danish Crown, derimod, er ikke så let at danse med. Man får en kode, men det er ikke altid den virker. Viking og "at melde dyr til" det virker fint. De ting de bruger til dagligt virker meget godt.</i> <i>Når de deltager i staldskole hører og snakker de om nye ting o.l.</i> <i>Foderpriser forhandler Hans selv. Han forhandler efter devisen: "Hvis du snyder mig, så er vi færdige med at handle". Han forhandler kontrakter hvert ½ år, evt. hvert ¾ år.</i> <i>Foderkvalitet: "Det bestemmer vor herre. Det kan vi ikke gøre noget ved" (i forhold til vejret).</i>	Abonnement på afgrødenyt er meget udbredt. En god løsning der kunne afløses af en mere dynamisk løsning i APP eller på hjemmeside (Landmand.dk eller Landbrugsinfo). Med daglig bruger rettet information kan der opnås forbedret rettidighed og effektivitet. Bruger specifik viden er et af de store projekter der arbejdes med hos VFL. Tilmelding til slagteri og DAKA bør i fremtiden foretages fra Telefon eller "central hjemmeside". DAKA, Tican og Brørup slagteri har valgt at det kan gøres fra Landmand.dk, medens Danish Crown har valgt at anvende egen hjemmeside. Desuden kan anvendes forskellige telefon løsninger. Det vil klar være til landmandens bedste, hvis han med en App kan tilmelde dyr til DAKA samt slagteri. Her placerer Farm Tracking sig som et oplagt produkt. Farm Tracking vil også være oplagt som et dynamisk værktøj i forbindelse med planteavl. Her kan varsles om de lov- og dyrkningsmæssige tiltag der skal foretages i marken. Alle data er specifikke for den enkelt bruger, da Farm Tracking henter information fra Dansk Markdatabase. Landbrugsinfo er en meget benyttet videns database. Der arbejdes konstant på at optimere den. Der findes flere hjælpeværktøjer der anvendes for at følge markedstrend og prisudvikling. Agromakets og Kornbasen er de to mest udbredte. De er begge gode støtte værktøjer der med fordel kan anvendes i forbindelse med startegiske beslutninger om køb og salg af afgrøder eller omlægning af lån mm.

Overvågning	Løsning
• <i>Der er en alarm på siloen som giver besked når der skal bestilles nyt foder.</i> • <i>Smartphone bruges som telefon og til:</i> • <i>TeamViewer for at kunne bruge robot-programmet når han ikke er hjemme.</i> • <i>Derudover har han robotprogrammet installeret på pc inde i stuen og han har et USB-stik som kan bruges på alle computere, fx hvis han ikke er hjemme, så kan han alligevel holde øje med robotten hvis telefonen ikke har dækning.</i> • <i>Der findes også et program til telefonen hvorfra man kan styre mal-kerobotten. Men det fylder alt for meget på telefonen (der er for meget data!). Så det bruger han ikke.</i> • <i>Malkerobotten opsamler og gemmer en masse data (alle mulige data om køerne og mælken). Se billede 5-8.</i> • <i>Køletankens datalog findes i DeLaval-programmet der sørger for overvågning og alarmer. MEN der er en fejl i softwaren, som DeLa-val er opmærksom på, men som de ikke vil/kan rette!</i> • <i>Fodervognen giver data i form af vægt (vises på et display), men den kan ikke gemme eller overføre data.</i> • <i>Klima: de kan vise en slags temperaturkurve. Nogle kan sikkert godt lave en historik, men det er ikke noget de bruger. Evt. hvis der har været noget galt, fx et temperatur-dyk, kan man sikkert se det på ventilationsanlægget.</i> • <i>Temperaturen bliver justeret automatisk efter indsættelse af nye grise i stalden. Temperaturen ændres gradvist fra 20 til 17 grader for at grisene kan vænne sig til temperaturen.</i> • <i>Heatime (brunstovervågning)</i> • <i>Videoovervågning fx i kælvningsboks og udendørs</i> • <i>Heatime. De har haft foldtyr i mange år, men pga. en ulykke blev foldtyren udskiftet med Heatime for nogle år siden. Se billede 13-15.</i> • <i>Videodata (de kan kigge på optagelser tilbage i tiden). Det er meget rart at kunne holde øje med hvem der kommer på gården. Især fordi de har oplevet at der i området findes nogle med for lange fingre. Se billede 11.</i> • <i>Køletanken kan ikke gemme temperatur-log. Der er et display som viser temperatur her og nu.</i> • <i>Hængebanefoderanlægget har også en masse data lagret. Der skal af og til justeres hvor mange kg der skal læses af hos dyrene. Og så skal der jo især justeres når dyrene lukke ud og ind på græs (forår og efterår). Se billede 16-18.</i> • <i>Separationslåge for enden af returgangen ved malkestalden. Den bruges både til dyr som skal behandles, slagtes, gødes osv. Data indtastes på pc i kontoret i stalden. Se billede 19-20.</i>	VFL arbejder kun i meget ringe udstrækning med overvågning af udstyret på bedriften. Her henvises til lokale IT leverandører.

Rapport om dataanvendelse hos landmænd

Én af aktiviteterne i arbejdsplan 3 var at inddrage fire landmænd, for at beskrive deres anvendelse af data i hverdagen på deres landbrug og for at afdække hvilke typer data de savner adgang til (med beskrivelse af hvilke arbejdsituationer, tidspunkter og steder).

I denne rapport er der et referat af interview med hver af de fire landmænd og til sidst en opsummering af de fire interview og af hvad der halter og udfordrer omkring anvendelse af de mange data i landbruget.

Interviewer er Ester Bjerregaard, som er nyuddannet jordbrugsteknolog med speciale i kvæg.

De fire interview er lavet i tidsrummet 16. til 28. oktober 2014. To af de fire landmænd er mælkeproducenter med tilhørende grovfoderproduktion og de andre to landmænd producerer slagtesvin med tilhørende planteavl.

God læselyst.

MVH Ester

Landmand 1

Ole, 43 år.

Produktionen består af 24.000 slagtesvin (30-100 kg) og 400 ha planteavl. Udover ejer selv er der 2½ ansatte.

Filosofi i forhold til "data" (Spørgen/undren over hvordan de bruger data)

For svin:

For mark:

-

Hvorfra får du data/tal/oplysninger? Hvordan bruger du disse data?

Efter endt opgave, *hvor skriver du data ned? Afleverer du dem efterfølgende til nogen?* (fx konsulent eller i EDB-program)

Planteavl:

I markplanen findes alle oplysninger som skal bruges i marken: fx mængden af såsæd pr. ha., div. datoer, gødningsmængde, hvilket sprøjtemiddel osv.

Ole læser Afgrødenyt, er med i erfa-grupper og bruger planteavlskonsulenten.

Udbytte registreres på markniveau (et gennemsnit).

Svin:

Slagteriafregninger bruges til at optimere ud fra. Bruges til at lave e-kontrol. Der laves statistik på alt.

Der er en alarm på siloen som giver besked når der skal bestilles nyt foder.

Foderpriser tjekkes løbende af Ole selv. Det er en løbende proces. Han får hver dag opdateringer på sms (om morgenen).

Dimser der opsamler og giver data:

- Foderanlæg: måler/vejer hvor meget foder der bruges
- Mejetærsker: vand % og udbytte måles på markniveau
- Klima: kan måske gemme data, men bruger det ikke

IT - Nørd eller bruger?:

Er bruger. "Det skal bare virke".

Spørge ind til:

Hvem konterer bilag: Det gør en kontorassistent hos landboforeningen.

E-rapporter: E-kontrol sendes pr. mail og så laver Svinerådgivningen rapporten.

Ole sørger for at tilmelde til slagtning. Det ordnes over nettet. De ansatte sørger for at tilmelde til Daka. Det ordnes via telefonen.

Hvilke typer data savner du adgang til? (Arbejdssituation, tidspunkt, sted)

"Der er ikke nogen data jeg savner. Jeg synes vi har rigeligt at forholde os til hele tiden".

Har MarkOnline på iPad, men har ikke rigtigt kunnet få det til at fungere.

Der har ALTID været tunge programmer og det er alt for avanceret. Men Bedriftsløsningen var dog værre end de nuværende programmer.

E-kontrol er meget omfattende! Det skal være mere brugervenligt (det bruges jo kun hver 3. måned)

Der er et sprøjtemiddel der næsten hedder det samme men i 4 "udgaver". Én udgave må fx bruges til byg, en anden til hvede osv. Det er besværligt. Men der kommer heldigvis en advarsel når det indtastes.

Landmand 2

Niels, 57 år.

Mælkeproduktion med 65-70 årskøer + opdræt og tilhørende planteavl. Pt. står ejer for pasning alene, men har indtil for nyligt haft en ansat.

Filosofi i forhold til "data" (Spørgen/undren over hvordan de bruger data)

Han bruger:

- En privat rådgiver laver foderplaner og produktionsbudgetter.
- Der udtages ensilageprøver, hvor analyseresultaterne bruges til at lave en foderplan.
- Foderplan og mejeriafregning bruges til at lave EFK (endagsfoderkontrol).
- Han henter udskrift fra ydelseskontrol (i Dyreregistrering) når han får en sms om at beregningen er gennemført.

Hvorfra får du data/tal/oplysninger? Hvordan bruger du disse data?

Efter endt opgave, hvor skriver du data ned? Afleverer du dem efterfølgende til nogen? (fx konsulent eller i EDB-program)

Planteavl:

LMO laver gødningsplaner. Han følger gødningsplanen men diskuterer med planteavlskonsulenten mens den udarbejdes.

Foderstoffet laver sprøjteplan. Det er billigere, da han køber sprøjtemidlerne hos dem. Naboen udfører sprøjtearbejdet da Niels kun har én kornmark. Så det er lettere at naboen sprøjter hans mark når han alligevel er ude og sprøjte sine egne (markerne ligger tæt på hinanden).

Han abonnerer på Afgrødenyt (pr. email). Han læser det lige igennem for at se om der er noget anderledes.

Kvæg:

Dyreregistrering bruges til registreringer. DeLaval-robotprogrammet arbejder sammen med Dyreregistrering (opdaterer en gang dagligt). Han bruger primært DeLaval-programmet, da det altid "kører" på computeren på kontoret i stalden.

Data ang. mælkemængde og kvote kan hentes via Dyreregistrering eller landmand.dk, men det bruger han meget sjældent. Engang fik man brev fra Mælkeudvalget.

Rådgiver laver prognose. Men Niels synes egentlig at det er bedre at bondemanden laver det selv. Han udarbejder prognosen i samarbejde med rådgiveren.

Oplysninger der skal bruges til EFK sendes til rådgiver.

Alle hændelser der skal registreres bliver både noteret i CHR-bogen (det gamle "hæfte"/registreringsblok) og derefter i Dyreregistrering. Niels kan godt lide at have det på skrift også. Han kan godt lide den kronologiske oversigt han kan have ved at anvende CHR-bogen.

Dimser der opsamler og giver data:

- Malkerobotten opsamler og gemmer en masse data (alle mulige data om køerne og mælken). Se billede 5-8.
- Fodervognen giver data i form af vægt (vises på et display), men den kan ikke gemme eller overføre data.
- Maskinstationens vogne har udbyttmåler som giver data om udbytte i marken. Resten af data ang. foder laves via manuel opmåling.
- Køletankens datalog findes i DeLaval-programmet der sørger for overvågning og alarmer. MEN der er en fejl i softwaren, som DeLaval er opmærksom på, men som de ikke vil/kan rette!

IT - Nørd eller bruger?:

Er bruger. Så lidt som muligt.

Smartphone bruges som telefon og til:

- TeamViewer for at kunne bruge robot-programmet når han ikke er hjemme.

Derudover har han robotprogrammet installeret på pc inde i stuen og han har et USB-stik som kan bruges på alle computere, fx hvis han ikke er hjemme, så kan han alligevel holde øje med robotten hvis telefonen ikke har dækning.

Der findes også et program til telefonen hvorfra man kan styre malkerobotten. Men det fylder alt for meget på telefonen (der er for meget data!). Så det bruger han ikke.

Spørge ind til:

Hvem konterer bilag: Det gør regnskabskontoret.

Tilmelding til både slagting og Daka gør Niels selv og det ordnes over telefonen. Tilmelding til slagt kan dog godt gøres over nettet, men "telefonen er hurtigere, for den er jo ved hånden alligevel".

Findes der en App til Daka??

Hvilke typer data savner du adgang til? (Arbejdssituation, tidspunkt, sted)

"Meget af det kan jeg jo i hovedet i forvejen."

Men fx kan jeg ikke altid huske hvem jeg har lavet foderkontrakt med. Oplysningerne ligger på kontoret, men hvis han ikke lige er i nærheden af kontoret kan han blive nødt til at ringe og spørge: "Er det hos dig jeg har en kontrakt?" ☺

Kalender fra Viking: Niels synes det er noget EDB-lort der sendes ud.. "Kalenderen (til at hænge op på væggen, red.) er 10 gange bedre!". Fx i forhold til reproduktion: DeLaval-programmet skal opdateres fra Dyreregistrering, og det er nogle gange noget bøvl. Se billede 1.

I insemineringsbogen har Niels køerne til at stå i kælvningsrækkefølge i stedet for at stå i nummerrækkefølge, som langt de fleste anvender. Han mener at det giver et bedre overblik.

Han bruger ikke kælvningslisten fra Dyreregistrering, men dén fra DeLaval, fordi DeLaval-programmet er åbnet på computeren i forvejen. Hvis han skal finde listen i Dyreregistrering skal han først til at logge ind, finde listen og bestille den osv. Se billede 2-4.

Dyreregistrering: for 1 års tid siden blev det opdateret. Før det var det meget (!) langsomt! Nu er det okay. Men der kan stadig være lang ventetid når man bestiller udskrifter (der står "Behandles" indtil udskriften er klar).

I det nye DMS Dyreregistrering kan man ikke selv designe udskrifter! ØV! - eller kan man???

Han bruger Repro-udskrifter fra Dyreregistrering. Se billede 5-6.

- Men hvem kan ændre startinseminering fra 40 dage til 50 dage, som er hans anvendte strategi for besætningen? (40 dage er bare en standard).

VIKING
BRUGSANVISNING

1. Ved første brunst efter kælvning sættes køns nummer og pågældende dato. Såvel for næste forventede brunst eller de dage til første far.

2. Ved første inseminering efter kælvning sættes nummeret og påfølgende en enhed.

3. For hver af de to første uger efter første brunst, sættes der en enhed. Hvis der er brunst 2 dage tidligere, sættes der en enhed. Hvis der er brunst 3 dage senere, sættes der en enhed.

4. Ved kompletteret drægtighed sættes en kryds i den markering ved insemineringen.

INSEMINOR:
= helligdage, hvor der ikke insemineres.

	2014			2015				
Dag	Nov	Nov	Dec	Jan	Jan	Feb	Mar	Mar
MANDAG	3	24	15	5	26	16	9	30
TIRSDAG	4	25	16	6	27	17	10	31
ONSDAG	5	26	17	7	28	18	11	1.4
TORSdag	6	27	18	8	29	19	12	2
FREDAG	7	28	19	9	30	20	13	
LØRDAG	8	29	20	10	31	21	14	

1) Vægkalenderen fra Viking til reproduktionsmanagement.

Kælvningsplan udskrevet på "17-09-2014" 10:11.
Føljer: Drægtige dyr
Gruppe: Alle gårdens dyr

Dyrenummer	Dyrenavn	Laktationsnr.	Forventet goldningsdato	Sene gol.	Dage til goldning	Forventet kælvningsdato	Dage til kælvning
1751	K	3	2014-07-19		-50	2014-09-17	0
1859	K	2	2014-08-07		-41	2014-10-06	19
1929	K	1	2014-08-09		-39	2014-10-08	21
1619	K/H	5	2014-08-11		-37	2014-10-10	23
2008		-0				2014-11-04	48
1864	L	2	2014-09-15		-2	2014-11-14	58
1940	L	1	2014-09-17		0	2014-11-16	60
1781	L	3	2014-09-19		2	2014-11-18	62
1792	L	3	2014-09-19		2	2014-11-18	62
1718	H/L	3	2014-09-20		3	2014-11-19	63
1935	H/L	1	2014-09-21		4	2014-11-20	64
1930	H/L	1	2014-09-27		10	2014-11-26	70
1863	H/L	2	2014-10-04		17	2014-12-03	77
1801	H	3	2014-10-13		26	2014-12-12	86
1672	H	4	2014-10-16		29	2014-12-15	89
1780	H	3	2014-10-21		34	2014-12-20	94
1868	H	2	2014-10-26		39	2014-12-25	99
1711	H	4	2014-10-30		43	2014-12-29	103
2013		0				2014-12-29	103
2016		0				2014-12-29	103
1717		4	2014-11-25		69	2015-01-24	129
1960		1	2014-11-30		74	2015-01-29	134
1734		4	2014-11-30		74	2015-01-29	134
		5	2014-12-08		82	2015-02-06	142

2) Kælvningsplan fra robotprogrammet fra DeLaval, som Niels foretrækker at bruge fremfor listen fra Dyreregistrering.

Rapport - Kælvningsplan

Tilstand ☐ Beskrivelse

Filter ☐ Drøgtage dyr

Dyrenummer	Dyrenavn	Laktationsnr.	Forventet gødningsdato	Sene gødt	Dage til gødnings kønningsdato	Dage til køn
1619		5	2014-08-11		67	2014-10-18
1864		2	2014-09-15		32	2014-11-14
1940		1	2014-09-17		30	2014-11-16
1792		3	2014-09-19		28	2014-11-18
1781		3	2014-09-19		28	2014-11-18
1718		3	2014-09-20		27	2014-11-19
1935		1	2014-09-21		26	2014-11-20
1930		1	2014-09-27		20	2014-11-26
1863		2	2014-10-04		13	2014-12-03
1801		3	2014-10-13		4	2014-12-12
1678		4	2014-10-16		1	2014-12-15
1789		3	2014-10-21		4	2014-12-20
1868		2	2014-10-26		9	2014-12-25
2013		0				2014-12-29
1716		0				2014-12-29
1711		4	2014-10-30		13	2014-12-29
1717		4	2014-11-25		33	2015-01-24
1734		4	2014-11-36		44	2015-01-29
1968		1	2014-11-30		44	2015-01-29
1876		2	2014-12-08		52	2015-02-06
2027		0				2015-02-21
2024		0				2015-02-23
2022		0				2015-03-01
1964		1	2015-01-15		90	2015-03-16
2028		0				2015-03-19
2019		0				2015-03-21
2034		0				2015-03-26
2030		0				2015-03-28
2045		0				2015-03-29
1897		2	2015-02-01		107	2015-04-02
2036		0				2015-04-02
1913		1	2015-02-04		110	2015-04-25
1867		2	2015-02-04		110	2015-04-25
2032		0				2015-04-27
1720		5	2015-02-08		114	2015-04-29
2047		0				2015-04-31

3) Kælvningsplan på pc-skærm.

Rapport - Reproduktionsstatus

Tilstand ☐ Beskrivelse

Filter ☐ Køer og kvier

Dyrenummer	Dyre type	Er rykset	Dage fra kønnings	Er åben	Dage åbne	Er åbnet	Er insemineret	Er drøgt	Er gødt
1751	Ko								
1700	Ko								
1929	Ko								
1859	Ko								
2001	Ko								
1995	Ko								
2003	Ko								
1785	Ko								
1861	Ko								
1993	Ko								
1914	Ko								
1783	Ko								
2051	Kvie								
1918	Ko								
1937	Ko								
2068	Kvie								
2074	Kvie								
1990	Ko								
2075	Kvie								
1841	Ko								
2069	Kvie								
2070	Kvie								
2064	Kvie								
2076	Kvie								
2044	Kvie								
1915	Ko								
2071	Kvie								
2067	Kvie								
1943	Ko								
1911	Ko								
1743	Ko								
1745	Ko								
1892	Ko								
1874	Ko								
1824	Ko								

4) Reproduktionsstatus på pc-skærm.

Indsats Område	Maj	August	September	Oktober	November	December	Diverse
Ydelse 1. halv 0-24	25	24,6					
Ydelse EKM	10.500	10.474					
Malkning pr. dag	2,3+ 2,7	2,35	2,39				
Pasutnings- Indeks	>142	147	145				
Celletal	<250	246	203				
Inseminerings- og Drøgtig % Alle Køer	70% 50%	78% 51%	74,5% 52 %				
Reproeffek- tivitet Køer og Kvier	0,35 0,30	0,37 0,36	0,38 0,40				

5) Oversigt over indsatsområder. Er lavet af medarbejderen.

Indsats Område	Maj	August	September	Oktober
Ydelse 1. halv 0-24	25	24,6		
Ydelse EKM	10.500	10.474		
Malkning pr. dag	2,3+ 2,7	2,35	2,39	
Pasutnings- Indeks	>142	147	145	
Celletal	<250	246	203	
Inseminerings- og Drøgtig % Alle Køer	70% 50%	78% 51%	74,5% 52 %	
Reproeffek- tivitet Køer og Kvier	0,35 0,30	0,37 0,36	0,38 0,40	

6) Overblik over opfølgning på indsatsområder.

7) Gårdens robot.

8) Gårdens robot.

Landmand 3

Flemming, 45 år, og hustru Annelise.

Produktionen består af 13.500 slagtesvin og 250 ha planteavl (fordelt på 4 ejendomme). Udover ejer selv og hustru er der 1 ansat.

Filosofi i forhold til "data" (Spørgen/undren over hvordan de bruger data)

Får lavet en mineralblanding hos Vilomix, som så laver foderplan, som evt. justeres i samråd med rådgiver. Nogle gange kommer dyrlægen med forslag, og så vender Flemming det dernæst med Vilomix.

Køber soya. Har en mængde korn selv (hjemmedyrket) + køber korn.

Der udarbejdes kalkuler: markplan og et teknisk budget for slagtesvinene. Disse to ligger til grund for det økonomiske budget.

I slutningen af hvert kvartal laves der lagerstatus på foder- og kornbeholdning (brovægt minus foderanlæg) samt en status på antal grise.

Hvorfra får du data/tal/oplysninger? Hvordan bruger du disse data?

Efter endt opgave, *hvor skriver du data ned? Afleverer du dem efterfølgende til nogen?* (fx konsulent eller i EDB-program)

Der laves e-kontrol på slagtesvin. Det er blevet nemmere at lave: det er lettere at skaffe data og der skal ikke tages så meget. Med e-kontrol er det let at holde styr på ind/ud/død for grisene samt på foderforbrug. Engang lavede de selv e-kontrol, men nu hvor det er blevet større får de hjælp af rådgiver. Det laves på deres egen computer. Med slagtesvin er der knap så mange registreringer end i en produktion med moderdyr. Nu kan slagtedata downloades, så er man fri for at taste ind selv.

Når de har en død gris noteres dens vægt, alder (dato) og årsag. Den døde gris bidrager til tilvæksten, men ikke til indtjeningen. Sammen med dyrlægen kigger de årsagerne igennem. Dyrlægen kommer en gang om måneden.

Planteavl:

Markplanen laves sammen med rådgiver, men kan godt justeres. Et par gange om foråret kommer rådgiveren på besøg på gården og de kigger i marken sammen: skal der gøres noget?, eller er det godt nok det der ER gjort?

De abonnerer på avlerbreve. Fx har der i år været en længere vækstsæson for hvede -> så er der behov for en ekstra gang svampebekæmpelse. Det er tydeligt at mærke at afsenderen af disse avlerbreve har fingeren på pulsen.

Hos Djurslands Landboforening abonnerer de på nyheder på afgrøde-niveau. Kommer hver torsdag.

De er med i FRDK (Foreningen for Reduceret jordbehandling i Danmark) (pløjefri dyrkning, red.) som udsender nyhedsbreve 2-3 gange pr. måned. De er også med i en FRDK-erfa-gruppe i Østjylland (+ en konsulent). De er 5-7 landmænd som mødes fra marts-juni og igen september-oktober, hver 2.-3. uge, hvor de taler om det der er højaktuelt.

De bruger MarkMobile på pc og smartphone. Det fungerer rimelig fornuftigt. De henter data fra MarkOnline – det er lidt tungt uden 3G/4G. De har MarkMobile med i traktoren -> så registrerer de efterhånden som opgaverne er udført - > ”det er skide smart at det er online” (så rådgiveren kan ’se med’). Efter at MarkMobile er kommet fungerer det. Før, da de havde en PDA, var synkroniseringen noget bøvl!

De har ikke GPS i deres traktor/mejetærsker. Men de har en hjælpe-GPS (GPS-guide) (Sporhund). Én fra erfa-gruppen har en GPS-funktion på iPad som også kan lave tidsregistrering.

Det er landmandens eget ansvar (lovpligtigt) (+ Krydsoverensstemmelse) at tjekke Middeldatabasen (over godkendte sprøjtemidler). Man kan udskrive en positivliste over godkendte midler. Man skal også huske at tjekke evt. udløbet batchnummer. Kerp er fx et godt middel (godkendt?), men der findes intet alternativ. Så de har fået dispensation (?).

Svin:

Slagteriafregninger får de via mail. De får slagteoplysninger på:

- Enkeltdyrsniveau
- Slagtevægt
- Kød %
- Udbetaling pr. kg

Disse fire punkter skrives på et whiteboard på hver ejendom, så alle kan følge med. Det er de startet med at gøre for 2-3 måneder siden.

For ca. 3 år siden begyndte de at veje grisene systematisk, og det prioriteres meget højt! For ”der er penge i det” for di det gør at de har fået begrænset spredningen på grisenes vægt ved slagting. Endda i høstperioden får de grisene vejjet. Så ordner de vejningen om formiddagen, og ”så må marken altså lige vente”.

Data fra slagteriafregningen bruges til at lave statistik. På Danish Crowns ejerside findes der forskellige versioner af statistik. De bruger: ”Afregningspris pr. hovednr.” Se billede 9-10.

Via statistikken vises det at de kun har et gennemsnitligt fradrag på 7 øre/kg. Lands gennemsnittet for fradrag ligger på omkring 25 øre/kg.

Dimser der opsamler og giver data:

- Foderanlæg: ”tæller” hvor meget foder der bruges. Det kan udprintes og skal manuelt indtastes i e-kontrol.
- Brovægt: de brovejer hvor meget marken producerer samt det (korn) der indkøbes. Det noteres på papirsedler og skal tages ind i Excel-regneark. I høst skal det gøres hver dag, for at sikre at data ikke forsvinder.

- Klima: de kan vise en slags temperaturkurve. Nogle kan sikkert godt lave en historik, men det er ikke noget de bruger. Evt. hvis der har været noget galt, fx et temperatur-dyk, kan man sikkert se det på ventilations-anlægget.
- Temperaturen bliver justeret automatisk efter indsættelse af nye grise i stalden. Temperaturen ændres gradvist fra 20 til 17 grader for at grisene kan vænne sig til temperaturen.

IT - Nørd eller bruger?:

Ligger et sted midt i mellem. De bruger bl.a. internet, mail, regneark, tekstbehandling.

Spørge ind til:

Hvem konterer bilag: De afleverer bilag til LMO, som taster dem ind i Ø90. De downloader selv en oversigt fra netbank (i PDF), som sendes pr. mail til LMO. De har selv adgang til Ø90 derhjemme, og kan gå ind og kigge.

E-rapporter (er ikke lovpligtige): viser de faktuelle tal for tilvækst og foderforbrug (hver 3. måned). Historiske tal bruges til at underbygge budgetkontrol. Det kan banken fx godt lide.

Annelise tilmelder til slagtning. Personen som fjerner den døde gris tilmelder selv til Daka. Det gøres enten via telefon eller via hjemmesiden.

Hvilke typer data savner du adgang til? (Arbejdssituation, tidspunkt, sted)

Flemming savner at kunne registrere tingene direkte på telefonen i stalden. Fx

- Medicinforbrug: specifik opgørelse
- Taste døde grise, i stedet for som de gør nu: de tager et billede af den døde gris og skal så på et senere tidspunkt huske at registrere det.

Hvis man kan registrere direkte (i stalden), så er det hele tiden opdateret i Bedriftsløsningen.

Prisberegning tilleg/fradrag											
Vægt/stk	S/G	Ked%	Vægt	Ked%	Spec.	Bem.	&	Pris	Bemærkninger/Tekst	Mark	SLnr.
Leverandør af :											
Basisnotering:	06.10.2014	-12.10.2014	A-svin	9,40				Seer	5,90	Store omer	4,90
Basisnotering:	13.10.2014	-19.10.2014	A-svin	9,40				Seer	5,90	Store omer	4,90
Basisnotering:	20.10.2014	-26.10.2014	A-svin	9,40				Seer	5,90	Store omer	4,90
A-Svin											
74,9	60,4	0,06-						9,34			518169
74,9	61,0							9,40			518142
75,5	60,4	0,06-						9,34			518141
76,2	63,2	0,22						9,62			518208
76,6	62,6	0,16						9,56			518138
77,4	58,9	0,21-						9,19	Byld forpart*		518160
79,2	60,9	0,01-						9,39			518202
80,7	63,7	0,27						9,67	Byld forpart*		518174
80,9	60,9	0,01-						9,39			518248
81,2	61,7	0,07						9,47			518158
81,4	62,9	0,19						9,59	Byld bagpart*		518178
81,6	61,7	0,07						9,47			518214
81,6	62,0	0,10						9,50			518151
81,9	58,2	0,28-						9,12			518144
81,9	60,7	0,03-						9,37			518183
82,0	61,8	0,08						9,48			518215
82,0	64,4	0,34						9,74			518159
82,1	57,3	0,37-						9,03			518139
82,2	66,1	0,40						9,80	Byld ben/tå*		518137
82,4	61,4	0,04						9,44			518199
82,4	59,2	0,18-						9,22			518189
82,6	60,7	0,03-						9,37			518212
82,6	63,7	0,27						9,67			518264
82,8	63,8	0,28						9,68			518168
82,9	61,1	0,01						9,41			518146
83,0	59,2	0,18-						9,22			518210
83,1	63,5	0,25						9,65			518156
83,2	62,0	0,10						9,50			518162
83,4	58,0	0,30-						9,10			518173
83,8	56,3	0,54-						8,86			518153
84,0	60,5	0,05-						9,35			518143
		0,37-						9,03			518187
											518279

9) Slagteriafregning.

Afr.pris svin pr. hovednr. (excl. polte, små omer og kass.)														
År/uge	Antal	Gns. Vægt	Not.	Vægt	Ked%	Spec.	Bem.	Gns.pris	DC Logistik	Afh. krav	Det. pålæs	DC marked	Tid. udl.	Pris/kg
01.2014	303	85,5	10,90	-0,03	-0,03	-0,01		10,82	-0,05		-0,05	0,04	-0,03	10,73
02.2014	201	87,6	10,90	0,00	0,06			10,96	-0,03		-0,06	0,04	-0,03	10,87
03.2014	421	85,5	10,90	-0,03	0,02		0,00	10,89			-0,04	0,04		10,89
04.2014	222	87,8	10,80	-0,03	0,02			10,79	-0,06		-0,04	0,04	-0,02	10,70
05.2014	110	87,8	10,70	-0,02	0,06			10,74	-0,08		-0,09	0,04		10,61
06.2014	320	82,6	10,70	-0,02	0,10			10,77	-0,03		-0,03	0,04	-0,02	10,73
07.2014	114	83,6	10,70	-0,04	0,10		-0,04	10,72	-0,08		-0,05	0,04	-0,04	10,59
08.2014	208	86,3	10,40	-0,07	-0,02			10,32			-0,02	0,04	-0,03	10,33
09.2014	208	85,8	10,20	-0,04	0,03			10,19			-0,03	0,04	-0,03	10,16
10.2014	420	83,4	10,00	-0,02	0,04		0,00	10,02			-0,02	0,04	-0,04	10,00
11.2014	70	85,4	10,20	-0,02	0,03			10,21	-0,13	-0,07	-0,04	0,04	-0,04	-0,05
12.2014	138	84,7	10,40	-0,05	-0,03			10,32	-0,06		-0,04	0,04	-0,01	9,93
13.2014	187	82,7	10,40	-0,03	0,00			10,37	-0,04		-0,05	0,02	-0,04	10,28
14.2014	624	79,3	10,40	-0,08	0,03		0,00	10,35			-0,04	0,02	-0,01	-0,01
15.2014	109	81,8	10,60	-0,05	0,04			10,59	-0,09		-0,02	0,02	-0,04	10,25
16.2014	518	81,3	10,60	-0,03	0,12		-0,01	10,68	-0,02		-0,04	0,02	-0,04	10,31
17.2014	208	86,2	10,60	-0,11	0,08			10,57			-0,04	0,02	-0,03	10,60
18.2014	462	84,5	10,60	-0,08	0,10			10,62	-0,02	-0,01	-0,04	0,02	-0,02	10,51
19.2014	316	85,6	10,60	-0,11	0,04		-0,02	10,51	-0,03		-0,02	0,02	-0,04	10,58
20.2014	313	83,8	10,80	-0,05	0,10		-0,02	10,83	-0,03		-0,02	0,02	-0,01	10,44
21.2014	319	89,6	11,00	-0,04	0,04		-0,01	10,99	-0,03		-0,04	0,02	-0,01	10,76
22.2014	408	86,4	11,00	-0,02	0,03		-0,02	11,00			-0,03	0,02	-0,02	10,83
23.2014	122	85,7	11,20	-0,12	-0,01			11,06	-0,08		-0,02	0,02	-0,04	10,96
24.2014	108	84,7	11,20	-0,09	-0,04			11,07	-0,08		-0,05	0,02	-0,04	10,92
25.2014	618	83,0	10,87	-0,03	-0,01		-0,03	10,80			-0,04	0,02	-0,04	10,91
26.2014	131	82,7	10,60	-0,01	-0,01		0,00	10,58	-0,08		-0,07	0,02	-0,04	10,75
27.2014	204	82,6	10,60	-0,04	-0,03			10,53			-0,03	0,02	-0,01	10,41
28.2014	191	84,6	10,60	-0,03	-0,08		-0,07	10,41	-0,11	-0,05	-0,06	0,02		10,22
29.2014	320	83,6	10,60	-0,09	-0,09		-0,01	10,42	-0,03		-0,03	0,02	-0,02	10,35
30.2014	204	82,0	10,60	0,00	0,05			10,65			-0,02	0,02		10,64
31.2014	119	83,2	10,60	-0,06	0,06			10,60	-0,08		-0,05	0,02	-0,04	10,45
32.2014	220	85,6	10,60	-0,03	0,08			10,65			-0,03	0,02	-0,02	10,60
33.2014	408	86,0	10,60	-0,04	0,08		-0,01	10,63			-0,03	0,02	-0,02	10,43
34.2014	408	86,0	10,40	-0,04	0,09			10,46			-0,03	0,02	-0,02	10,30
35.2014	499	87,0	10,30	-0,01	0,06		-0,01	10,34			-0,03	0,02	-0,03	9,74
36.2014	385	86,8	9,80	-0,06	0,09		-0,02	9,80	-0,02		-0,02		-0,02	9,83
37.2014	205	87,6	9,80	-0,02	0,25		-0,01	10,02	-0,02		-0,03		-0,03	10,81
Total 10.161 84,6 10,58 -0,04 0,05 0,00 -0,01 10,57 -0,02 0,00 -0,04 0,02 -0,02														

* Fremrykning, højpriser, ulæselig mærkning, salmonellaafgift, kass.hoved, cop underskift, kass.afgift, søndagsafslag, øko stykafgift og øko promillaafgift.

10) Afregningspris pr. hovednummer. Statistik for hver uges leverance. Dette er en god måde at få overblik over spredningen i grisenes vægt ved slagtning.

Landmand 4

Hans (gårdejer) var ikke hjemme, 67 år. Derfor interview med Ingrid (medhjælpende hustru).

Produktionen består af 150 økologiske malkekøer og 192 ha planteavl, primært grovfoder, men også korn. Udover ejer selv (som arbejder ½ tid) er der deres søn samt 1 ansat på fuldtid (faglært). Ingrid ordner papirarbejdet, ca. ¼ tid.

Filosofi i forhold til "data" (Spørgen/undren over hvordan de bruger data)

De bruger:

- Dyreregistrering (det gamle)
- Landbrugsinfo.dk -> Min side: Viking, Daka, slagt og vejret
- Netbank
- Fodringskonsulent laver foderplaner 2-4 gange årligt (køerne får det de kan æde) (foderplanen har de mest fordi de skal have noget at vise ved økologikontrol). De laver ikke EFK (Endags FoderKontrol som fx kan laves månedligt)
- Ydelseskontrol (de har ikke mælkemåler på deres malkemaskiner)
- Heatime (brunstovervågning)
- Videoovervågning fx i kælvningsboks og udendørs
- Budget (laves af LMO og gives til banken)
- Modtager Landsbladet, Effektiv Landbrug og magasinet Kvæg

Hvorfra får du data/tal/oplysninger? Hvordan bruger du disse data?

Efter endt opgave, hvor skriver du data ned? Afleverer du dem efterfølgende til nogen? (fx konsulent eller i EDB-program)

Spørgsmål som fx: Hvornår skal kalvene på græs? (det ændrer sig fra år til år pga. vejret og evt. tilhørende dispensation) og Hvor længe skal kalvene have sutter? Disse svar kan findes på okologi.dk (som de bruger). Spørgsmålene dukkede op i forbindelse med en øko-kontrol.

Landmand.dk bruges for det meste bare af nysgerrighed, ikke for at lede efter noget specifikt.

Oplysninger omkring hvilke dyr der kan drægtighedsundersøges findes på lister som bestilles i det gamle Dyreregistrering. De har ikke taget det nye DMS Dyreregistrering i brug endnu. Ejer tænker: "Er det nu også nødvendigt at lære det?!" Det tager lidt længere tid at lære nye ting når man er over 60 år. Og man glemmer det hurtigt hvis man ikke bruger det så ofte. Fx hvis man skal bruge det hver anden måned, så glemmer man det fra gang til gang.

Når de deltager i staldskole hører og snakker de om nye ting o.l.

Logbog for marken: konsulenten laver markplanen. De skal selv notere gylledato – det ordner Ingrid, for hun fører dagbog.

Høstudbytte: kornet "sælges" til foderstoffirma og de "bytter" med kraftfoder.

Plansilo: konsulenten måler op og udtager prøver til analyse.

Dyr på græs: det skrives på et stykke papir. Det skal kunne fremvises som dokumentation hvis der kommer øko-kontrol.

Planteavl:

Markplanen laves af konsulent og i den står mængden af såsæd pr. ha. Hun har aldrig set eller hørt om Afgrødenyt.

Foderpriser forhandler Hans selv. Han forhandler efter devisen: "Hvis du snyder mig, så er vi færdige med at handle". Han forhandler kontrakter hvert ½ år, evt. hvert ¾ år.

Kvæg:

Dyreregistrering bruges til registreringer af indgang (fx kælvning), afgang (fx Daka og slagt) og golddato.

Oplysninger fra ydelseskontrol bruges til at holde øje med celletal og mælkemængde på enkeltdyrsniveau for at hjælpe med i vurderingen af hvilke køer der skal udsættes.

Kvotestørrelse og kvoteudnyttelse har de aldrig haft problemer med. Sidst lå de vist på 98 %, og det er lige tilpas, så de ønsker ikke at sælge noget kvote.

Foderkvalitet: "Det bestemmer vor herre. Det kan vi ikke gøre noget ved" (i forhold til vejret).

Slagteriafregningen kommer på papir, men nogle gange trækkes den på nettet. Oplysninger fra slagteriafregninger bruges fx når der er uregelmæssigheder observeret på flere dyr, og de så ønsker at handle på det. Så taler de fx med dyrlægen eller taler om det når de er til staldskole.

Dyrlægen ordner registrering af medicinforbruget. De indtaster ikke noget selv, da de som økologer ikke selv må behandle. De har ikke syge kalve der skal behandles – dem måtte de ellers godt behandle selv.

Kvalitetsnormer (for mælk til mejeriet) står på et lille skilt som hænger på væggen i kontoret i stalden. Se billede 12.

Dimser der opsamler og giver data:

Heatime. De har haft foldtyr i mange år, men pga. en ulykke blev foldtyren udskiftet med Heatime for nogle år siden. Se billede 13-15.

Videodata (de kan kigge på optagelser tilbage i tiden). Det er meget rart at kunne holde øje med hvem der kommer på gården. Især fordi de har oplevet at der i området findes nogle med for lange fingre. Se billede 11.

Køletanken kan ikke gemme temperatur-log. Der er et display som viser temperatur her og nu.

Hængebanefoderanlægget har også en masse data lagret. Der skal af og til justeres hvor mange kg der skal læses af hos dyrene. Og så skal der jo især justeres når dyrene lukke ud og ind på græs (forår og efterår). Se billede 16-18.

Separationslåge for enden af returgangen ved malkestalden. Den bruges både til dyr som skal behandles, slagtes, goldes osv. Data indtastes på pc i kontoret i stalden. Se billede 19-20.

IT - Nørd eller bruger?:

Placeret midt imellem.

Spørge ind til:

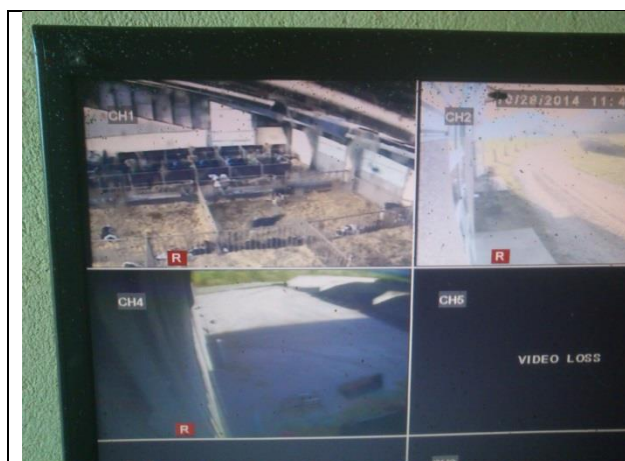
Hvem konterer bilag: Det gør Ingrid. Det sendes til LMO i papirform.

De tilmelder til slagtning, Daka, osv.: via Min side (Landmand.dk)

Hvilke typer data savner du adgang til? (Arbejdssituation, tidspunkt, sted)

Øko-reglerne kunne være mere enkle, i stedet for lange forklaringer. Det ville være rart med en lettere tilgang til reglerne.

Mejeri-siden (på Min side) er meget god. Man kan nemt gå ind på siden og se celletal og mælkemængde. Det er let at overskue. Danish Crown, derimod, er ikke så let at danse med. Man får en kode, men det er ikke altid den virker. Viking og "at melde dyr til" det virker fint. De ting de bruger til dagligt virker meget godt.

11) Videoovervågning, fx af kælvningsboks eller som her hos kalvene og udenfor

Kvalitetsnormer for mælk 						
Tilføjelse af fædning % af råvarer	Kl. 1S +2%	Kl. 1E +1%	Kl. 1B 0%	Kl. 2 -4%	Kl. 3 -10%	Analysen- hyppighed
Celletal 1.000 celler pr. ml	-200	201-300	301-400	401-500	501-600	1 pr. uge
Klorid 1.000 mg pr. ml		-30	31-50	51-200	201-	1 pr. uge
Sporer pr. liter						
Staphylokok (enterokok)		-400	401-700	701-2.000	2.001-	1 pr. 4. uge*
Bacillus / Clostridium (enterokok)		-200	201-350	351-1.000	1.001-	1 pr. 4. uge*
Springstamme antistof					Påvist*	1 pr. 4. uge*
Samlet bakteriel mængde					Påvist	1 pr. uge

* Ved celletal i 3. klasse, og for gange i track: -20%. Ved fire gange og derover: -30%.
* Ved sporer i klasse 1S, 2 og 3: Opfølgingsanalyse i næste 3-4-dages periode.
* Differens som informationsanalyse og vil senere kunne erstattes Clostridiumanalyse efter behov.
* Ved klasse 2: Opfølgende analyse i de følgende 4 uger.
* Påvisning af antistof giver bød på 3 dages mælkeproduktion og 3.000 kr.
Erstatning af analyse: 1.000 kr. pr. analyse.
Forsikring: 0,01% af løn.

12) Kvalitetsnormer for mælk til mejeriet

13) Heatime-antennen

14) Heatime-antennen er placeret ved returgangen ved malkestalden

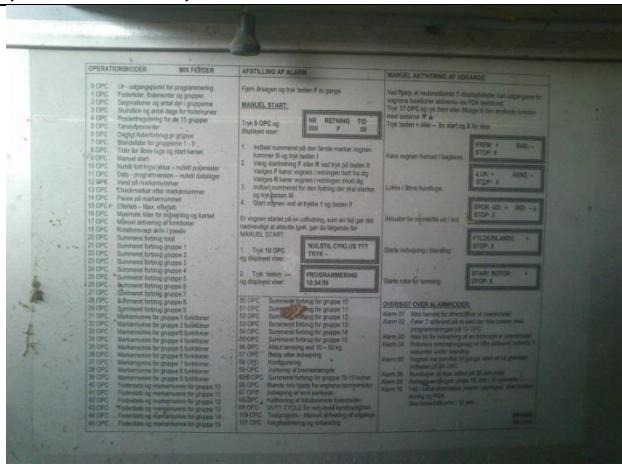
15) Heatime-modtager med display og rød lampe som blinker når der er nye observationsdyr

16) Hængebanefoderanlæg med display (touchscreen?)

17) Hængebanefoderanlæg

18) Oversigt over koder til indstillinger af foderrobot

19) Separationslåge

20) Separationslåge for enden af returgang ved malkestald

Opsummering

Her kommer en opsummering af de fire interview:

Især én landmænd savner at kunne registrere data "on the spot" i svinestalden, fremfor at skulle notere det midlertidigt (papirlap eller mobil) før man er ved computeren og kan indtaste det. Han efterlyser vel lidt funktionen som MarkMobile kan.

En anden landmand mener at der i forhold til planteavl er alt for meget bureaukrati (træls papirarbejde og meget registrering og kontrol) i forhold til deres udbytte som virksomhed.

Begge ovenfor nævnte landmænd mener at E-kontrol (svin) er meget omfattende og at det er svært at huske programmet fra gang til gang, fordi det kun bruges hver 3. måned. Det må gerne være mere brugervenligt. De drager begge stor nytte af at bruge data fra slagteriafregningen til at lave statistik.

Ingen af de to mælkeproducenter er begyndt at bruge det nye DMS Dyreregistrering.

For nogle af landmændene virker det lidt som om at de synes at "dem på Landscentret" (Videncentret, red.) bare gerne vil lave nogle smarte ting. Men at de glemmer at undersøge om der egentlig er behov for funktionerne. Og nogle af funktionerne er lidt for tunge i forhold til at skulle anvendes offline, fx i traktoren i marken.

"Og hvorfor er det nu også nødvendigt at lave alle disse ændringer? Nu har vi jo lige vænnet os til (dette program eller denne funktion)..". Det er også besværligt når ting (steder, programmer, værktøjer osv.) skifter navn! Det er ikke brugervenlighed.

En landmand gør meget i at følge med i nyheder og opdateringer til marken. Både rådgiver, nyhedsbreve og erfa-gruppe.

Findes der en Daka-App?

Kan man selv designe udskrifter i det nye DMS Dyreregistrering?

Der er generel god anvendelse og god tilfredshed med "Min side" på Landmand.dk.

Egne tanker:

Hvis man nu kan påmontere et eller andet (USB e.l.) på fx brovægten eller udbyttmåleren så de kan overføre data direkte til det program hvori data skal indtastes/bruges, så kan der både spares tid og risiko for fejlindtastning. Det samme gælder for fuldfodervogne hvor data kan gemmes og overføres til brug i EFK. Og i forhold til at lave E-kontrol på svin, nu hvor programmet kan være svært at huske fra gang til gang, så ville det være smart hvis de fleste data kunne overføres automatisk.

Det kunne være interessant at interviewe en yngre mælkeproducent, for at afdække om DMS Dyreregistrering er taget i brug dér, og i så fald hvordan DMS bidrager positivt eller negativt i forhold til det gamle Dyreregistrering og NorFor.

Det kunne også være interessant at interviewe en smågriseproducent, for at afdække hvilke yderligere data der er hos dem i forhold til slagtesvineproducenterne, og om der er situationer hvor smågriseproducenten mangler data eller værktøjer.

Her er beskrivelse fra projektbeskrivelsen. Med gult markeret "din" opgave:

...

Arbejdspakke 3: Målrettet analyse og præsentation af data

I denne del af projektet rettes fokus på, hvordan de data, som er relevante for en given bruger (landmand, rådgiver, dyrlæge mv.) i en given situation (specifik problemløsning, tidserieanalyse, benchmarkingformål) med fordel kan analyseres, bearbejdes, og præsenteres i forhold til den givne situation og anvendelsesformål. Filosofien bag denne indsats er således ikke at få tilvejebragt flere data, men derimod at få fundet og præsenteret de rigtige data til et givent formål på den rigtige form.

Aktiviteterne i arbejdsapakke 3:

4 landmænd inddrages til at beskrive, hvilke typer data de savner adgang til med angivelse af, hvilke arbejdssituationer, tidspunkt og steder. Målet er et katalog over, hvilke data der skal frembringes.

- Udvikling af tjenester, hvor landmænd og samarbejdspartnere kan udveksle data.
- Myndighederne har frigivet offentlige grunddata, som nu er tilgængelige på de offentlige servere. Der udarbejdes et katalog over hvorledes de nye tilgængelige data kan bruges til at optimere værktøjer til beslutningsstøtte.
- Adgang til data på rette tidspunkt afprøves på en ny måde, da den nye Google-brille vil blive afprøvet.